

Łódź, dnia 25 października 2021 roku

Pan
Roman Drozdek
Wójt Gminy Wola Krzysztoporska

WK-602/52/2021

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) informuję, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Wola Krzysztoporska¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2019 - 2020, dotyczące przede wszystkim: kontroli wewnętrznej; prowadzenia rachunkowości; sporządzania sprawozdań finansowych i budżetowych; gospodarki kasowej; realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych; realizacji dochodów z majątku; udzielania dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych; wydatków inwestycyjnych oraz ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania przepisów, ich wadliwej interpretacji, niedostatecznego nadzoru ze strony kierownictwa. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie podstawowych wskaźników finansowych

Stwierdzono, że w sprawozdaniach Rb-NDS, sporządzonych w roku 2021 jednostka wykazywała przychody z rozliczenia budżetu roku 2020 wg następujących źródeł: nadwyżka z lat ubiegłych pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych - 0,00 zł; niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych- 113.509,06 zł; wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych - 6.299.035,94 zł.

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 19 kwietnia 2021 r. – 28 maja 2021 r. Protokół został podpisany w dniu 28 maja 2021 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 ze zm.), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

Ustalono, że budżet roku 2019 został zrealizowany z **nadwyżką budżetową** w kwocie **3.190.256,77 zł**, natomiast budżet roku 2020 został zrealizowany z nadwyżką w wysokości **5.327.001,42 zł**.

W art. 217 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.) zostały sformułowane pojęcia deficytu i nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz szczegółowo zostały wskazane źródła finansowania deficytu budżetu. Szeroki katalog tych źródeł wymaga od jednostki samorządu terytorialnego precyzyjnego ich zidentyfikowania oraz odrębnego oznaczenia przychodów z poszczególnych źródeł. W przypadku wykonania w danym roku nadwyżki dochodów nad wydatkami, jeżeli nie wynika to ze szczególnych zasad budżetu, identyfikowane środki winny nosić nazwę nadwyżki lub nadwyżek z lat ubiegłych (jeżeli kumulują się z nadwyżką z lat poprzednich). Z kolei wolne środki to - zgodnie z definicją zawartą w art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy - **środki pochodzące z nadwyżki zgromadzonej na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.**

Zatem w celu ich prawidłowego obliczenia należy ustalić wysokość zrealizowanych przychodów, tj. zobowiązania dłużne zaciągnięte w roku budżetowym pomniejszone o ewentualne zwroty, a następnie sprawdzić sposób wykonania budżetu i porównać z zapisami zawartymi w treści uchwały budżetowej dotyczącymi podziału kwoty zobowiązania dłużnego w zależności od przeznaczenia tych środków na finansowanie deficytu lub rozchodów. Powyższe pozwoli na precyzyjne zarządzanie środkami publicznymi pozostającymi z rozliczenia budżetu, jak również na zachowanie zgodności faktycznie zaangażowanych środków oraz rozliczenie źródeł ich pochodzenia.

Ustalając wysokość wolnych środków po rozliczeniu budżetu roku 2019 należało wziąć pod uwagę uchwałę Rady Gminy Wola Krzysztoporska nr XIV/118/19 z dnia 12 grudnia 2019 roku w sprawie zmian w budżecie, jak również wysokość środków jakie posiadała jednostka po rozliczeniu roku 2018, które zaangażowano wykonując budżet 2019 roku. We wskazanej powyżej uchwale, Rada zakładała deficyt budżetu w wysokości 950.390,81 zł a źródłem jego pokrycia miały być przychody z pożyczki w wysokości 707.148,00 zł oraz z wolnych środków w wysokości 243.242,81 zł, planowane rozchody w kwocie 3.065.404,00 zł miały zostać sfinansowane z zaciągniętego kredytu w wysokości 600.000,00 zł oraz z wolnych środków w wysokości 2.465.404,00 zł. Wysokość wolnych środków, którymi Gmina Wola Krzysztoporska dysponowała w 2019 roku, zgodnie ze sprawozdaniem Rb - NDS - o nadwyżce /deficycie jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 marca 2019 roku, wynosiła - 2.708.646,81 zł. Wolne środki w tej wysokości zostały zaangażowane do realizacji budżetu 2019 roku. Przychody z tytułu kredytu oraz pożyczki w 2019 roku zrealizowano w wysokości 1.307.148,00 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, wysokość wolnych środków po wykonaniu budżetu 2019 roku powinna wynieść: wolne środki z 2018 roku 2.708.646,81 zł pomniejszone o spłaty rozchodów wykonane w 2019 roku 2.465.404,00 zł = 243.242,81 zł (niewykorzystane wolne środki z 2018 roku) oraz zaciągnięte w 2019 roku pożyczki na deficyt w wysokości 707.148,00 zł stanowią łącznie kwotę **950.390,81 zł tj.** (707.148,00+243.242,81 zł = 950.390,81 zł). Zatem po wykonaniu budżetu roku 2019 w sprawozdaniu

Rb – NDS, za okres od początku do dnia 31 marca 2020 roku, wolne środki winny być wykazane w kwocie 950.390,81 zł. Natomiast kwota 3.190.256,77 zł wynikająca z wykonania wyższych dochodów nad wydatkami, po pomniejszeniu o środki określone w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, powinna zostać wykazana w poz. D13 sprawozdania, po stronie wykonania.

Rady Gminy Wola Krzysztoporska uchwałą nr XV/125/19 z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2020 rok (ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XIV/2020/20 z dnia 7 października 2020 roku w sprawie zmian budżetu gminy na 2020 rok) określiła deficyt budżetowy w wysokości 1.085.543,58 zł, który miał być sfinansowany z wolnych środków - w wysokości 1.055.123,99 zł oraz z nadwyżki ze szczególnych zasad wykonywania budżetu w wysokości 30.419,59 zł, natomiast pozostałą kwotę wolnych środków, tj. 3.055.104,00 zł przeznaczono na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W 2020 roku Gmina Wola Krzysztoporska nie zaciągała zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Z uwagi na fakt nieprawidłowego wykazania wysokości poszczególnych rodzajów przychodów, którymi Gmina Wola Krzysztoporska dysponowała po wykonaniu budżetu roku 2019, do uchwały budżetowej 2020 roku, a następie 2021 roku, przyjęto nieprawidłowe wartości poszczególnych źródeł przychodów przeznaczonych do finansowania deficytu oraz spłaty rozchodów.

Faktyczna wysokość wolnych środków, jaką Gmina dysponowała na koniec 2020 roku wynosiła **950.390,81 zł**, i taka kwota winna być wykazana w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 marca 2021 roku po stronie wykonania. Pozostałą kwotę, tj. 5.348.645,13 zł stanowiła nadwyżka z lat ubiegłych, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych - w wysokości 113.509,06 zł.

Zatem biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzono, że sprawozdania Rb-NDS za poszczególne kwartały roku 2019 i 2020, jak również za I i II kwartał 2021 roku, zostały sporządzone niezgodnie z zasadami wynikającymi z Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.), poprzez brak wskazania po stronie wykonania nadwyżki budżetowej w poz. D13 oraz wykazanie nieprawidłowej kwoty w poz. D15.

Zgodnie z §12 pkt 5 lit. c i d ww. Instrukcji - w sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego dane po stronie wykonania, dotyczące przychodów z tytułu: nadwyżki z lat ubiegłych - wykazuje się w wysokości niewykorzystanych środków pieniężnych pochodzących z nadwyżek budżetów lat ubiegłych, w tym również kwotę uruchomioną na pokrycie deficytu, pomniejszonych o środki określone w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych; wolnych środków - wykazuje się w wysokości wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, również kwotę uruchomioną na pokrycie deficytu.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Gmina Wola Krzysztoperska prowadziła dzienniki częściowe według poszczególnych rodzajów dochodów i wydatków, poprzez ewidencję w poszczególnych rejestrach. W zarządzeniu Wójta Gminy nr 32/18 wskazano, że do księgi rachunkowej budżetu gminy wchodzi dziennik o nazwie „Budżet – organ”, w skład ksiąg Urzędu Gminy w Woli Krzysztoperskiej wchodzi natomiast dzienniki o nazwach:

- „BUDŻET GŁÓWNY – I- URZĄD GMINY”,
- „BUDŻET GŁÓWNY – PODATKI I OPŁATY”,
- „BUDŻET – POZOSTAŁE DOCHODY”,
- „DOFINANSOWANIE PRACODAWCOM KOSZTÓW KSZTAŁCENIA MŁODOCIANYCH UCZNIÓW”,
- „Bud. komp. syst. odpr. i oczysz. ścieków dla Gm. Wola K. - etap IV”,
- „WYD.NIEWYG.- URZĄD GMINY”,
- „Rozliczenie podatku VAT – centralizacja”.

Skutkiem prowadzenia ewidencji w powyższy sposób, w podziale na kilka rejestrów było to, że sporządzenie zarówno zbiorczego wydruku księgi głównej dla jakiegokolwiek konta Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, jak i wydruku zbiorczego zestawienia obrotów i sald, możliwe było wyłącznie po wskazaniu zakresu wszystkich dzienników (rejestrów) z jakich miał być sporządzony wydruk. Zaniechanie wskazania któregośkolwiek z dzienników powodowało uzyskanie niekompletnych danych. Zgodnie bowiem ze sposobem działania programu komputerowego służącego do prowadzenia ksiąg rachunkowych, program pozwalał na tworzenie w ciągu roku księgowego (obrachunkowego) rejestrów, które były od siebie niezależne. Dla każdego z osobna należało zdefiniować plan kont i klasyfikacje. Pozwalało to na prowadzenie ewidencji dokumentów w rozbiciu na dowolne księgi pomocnicze w jednym programie. Dla każdego rejestru prowadzona była odrębna księga główna, księga planu i księga bilansu otwarcia. Ustalono, że w ramach ustawień systemu programu komputerowego brak było możliwości uzyskania np. wydruku planu kont Urzędu Gminy w Woli Krzysztoperskiej, ponieważ każdy rejestr zawierał jedynie te konta księgowe, które były w nim stosowane. Przy opisanym ustawieniu urządzeń księgowych można uzyskać księgi bilansu otwarcia z 7 rejestrów „składających się” na księgę główną Urzędu Gminy w Woli Krzysztoperskiej.

2. Stwierdzono nieprawidłową ewidencję w księgach rachunkowych budżetu Gminy na koncie 909 - Rozliczenia międzyokresowe. Saldo konta 909 nie zawierało odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek płatnych w styczniu a dotyczących poprzedniego okresu sprawozdawczego. Stosownie do art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) - do ksiąg rachunkowych należy wprowadzić każde zdarzenie, które tego okresu dotyczy. W art. 6 ww. ustawy wskazano, iż w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Dla zapewnienia współmierności

przychodów i związanych z nimi kosztów, do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane są koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione. W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342) wskazano, że na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe okresu sprawozdawczego stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260), a na stronie Ma - przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np.: subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego).

3. Stwierdzono, że sprawozdanie Rb ST - o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki za rok 2020, zostało sporządzone niezgodnie z Instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącą załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którą - w sprawozdaniach rocznych Rb ST wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych. W pozycji *środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku*, wpisano saldo konta 909 - Rozliczenia międzyokresowe - 8.104.831,00 zł. Na kwotę tę składała się kwota subwencji przekazanej w grudniu, a stanowiąca dochód przyszłych okresów - 944.122,00 zł oraz kwota z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - 7.160.709,00 zł. Kwota ta dotyczy jednak środków, które będą do wykorzystania w całym roku 2021 (a nawet w później), a nie w styczniu 2021 roku. Zatem wartość ta nie powinna zostać ujęta w omawianej pozycji sprawozdania Rb ST za rok 2020.
4. Stwierdzono, że wartość środków trwałych w budowie w kontrolowanych latach była bardzo wysoka - 27.661.804,81 zł, ponieważ Gmina realizowała m.in. zadanie „Budowa kompleksowego systemu oczyszczania ścieków” z saldem na koniec 2020 roku - 21.149.834,65 zł. Jednostka realizowała wiele zadań inwestycyjnych, jednak kilkanaście z nich na łączną kwotę 1.228.481,83 zł. zostało „zaniechanych”. Porównano wykaz zadań inwestycyjnych, których wartość została ujęta na koncie 080 z wykazem przedsięwzięć stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Jednostka wyjaśniła, że zgodnie z art. 227 ustawy o finansach publicznych - wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku bieżącego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. W związku z tym w wykazie przedsięwzięć znajdują się tylko te zadania, na które przewidziano limity wydatków w roku budżetowym i latach następnych. W przypadku pozostałych zadań, które zostały kiedyś rozpoczęte, a z różnym względów nie przewidziano aktualnie ich kontynuacji nie są one ujmowane w wykazie przedsięwzięć. Stąd występuje rozbieżność salda 080 z wykazem przedsięwzięć. Często są to wykonane projekty lub rozpoczęte prace, które czekają np. na pozyskanie dofinansowania lub brak jest pełnej dokumentacji pozwalającej na oddanie obiektu do użytkowania. Takie sytuacje powodują,

że część inwestycji nadal figuruje na koncie 080. Skarbnik Gminy wyjaśnił, że ze względu na problemy formalne nastąpiło opóźnienie z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - saldo 21.149.834,65 zł. Okoliczności te spowodowały z kolei opóźnienia w formalnym podłączeniu bezpośrednich odbiorców.

Ponadto Skarbnik stwierdził, iż „...powodem nie przyjęcia do dnia zakończenia czynności kontrolnych na stan majątku środka trwałego przedmiotowej kanalizacji sanitarnej były zapisy art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2019r. poz. 865), z których wynika, że środek trwały: jest kompletny i zdatny do użytku w dniu przyjęcia do używania oraz wykorzystywany przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Dopiero z momentem spełnienia tych przesłanek (przesłanki te muszą być spełnione łącznie) istnieje prawo wprowadzenia środków trwałych do ewidencji. Kanalizacja sanitarna powstała w wyniku w/w zadania inwestycyjnego dostała decyzją Nr 51/2020 z dnia 18.08.2020 r. pozwolenie na użytkowanie. I od tego momentu dopiero mógł nastąpić proces podłączenia się mieszkańców do tej kanalizacji. Gmina rozesała pisma do mieszkańców o konieczności podłączenia. W miejscowości Wola Krzysztoporska dokonała przebieg ze starej kanalizacji do nowej za kwotę 722 309,75 zł. Również były wydane postanowienia w sprawie wydania decyzji określającej obowiązek przyłączenia do sieci kanalizacyjnej. Na dzień dzisiejszy została tylko jedna osoba niepodłączona stąd deklaracja, że w miesiącu czerwcu sieć kanalizacyjna zostanie przyjęta na stan środków trwałych. Podsumowując samo wybudowanie sieci kanalizacyjnej nie daje prawa do uznania za środek trwały i wpisanie go do ewidencji. Takie prawo powstaje wtedy gdy podatnik wykorzystuje go do prowadzonej działalności a ten warunek nie jest spełniony jeśli nie podłączyli się do sieci kanalizacyjnej mieszkańcy. Stąd działania Gminy w okresie od wydania pozwolenia na użytkowanie do dnia dzisiejszego aby mieszkańcy się podłączyli i ten warunek został spełniony”.

Odnosząc się do powołanych wyjaśnień należy wskazać, że o spełnieniu cech środka trwałego w analizowanej sytuacji nie decyduje okoliczność podłączenie do sieci wszystkich mieszkańców. Skoro decyzją z dnia 18 sierpnia 2020 roku Gmina dostała pozwolenie na użytkowanie przedmiotowej kanalizacji sanitarnej, to na dzień 18 sierpnia 2020 roku była ona zdatna do użytku. A co za tym idzie gmina zaczęła naliczać mieszkańcom już włączonym do sieci opłaty za odprowadzanie ścieków.

Co do zadań „zaniechanych”, objętych ewidencją konta 080 ustalono, że dotyczą one w szczególności zadań, które nie były kontynuowane od roku 2014, zatem wykonane projekty czy inna dokumentacja mogą być już nieaktualne.

5. Dochody z tytułu opłaty skarbowej w formie gotówkowej ewidencjonowane były nieprawidłowo - dopiero w momencie ich przekazania do banku, z zastosowaniem kont Wn130/Ma221, z klasyfikacją budżetową jako „dochody otrzymane” i „dochody wykonane”. Co więcej, zmiana terminów rozliczania wpłat gotówkowych opłaty skarbowej wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy nr 109/17 z dnia 9 października 2017 (z końca miesiąca na koniec roku budżetowego) spowodowała ujmowanie dochodów z tytułu

opłaty skarbowej w niewłaściwych okresach sprawozdawczych. Dokonano analizy kwitariuszy przychodowych K-103, poczynając od dnia 12 lipca 2016 roku i stwierdzono naruszenie art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, w zakresie kwoty 22.767,00 zł.

6. Przy użyciu karty płatniczej w roku 2020 zaewidencjonowano dochody z tytułu opłat za wodę i ścieki w wysokości 3.488,02 zł, co zaksięgowano poleceniem księgowania Wn141/Ma221 w dziale 400, rozdziale 40002 i § 0830 jako „dochody otrzymane” oraz „dochody wykonane”. Pod datą 30 września 2020 roku ujęto zainkasowane wpływy za wrzesień – 858,15 zł, pod data 31 października 2020 roku – 1.308,67 zł i w dniu 30 listopada 2020 roku – 1.321,17 zł. Wpłata powyższych środków do banku nastąpiła kolejno 1 i 2 października 2020 roku, 2 listopada 2020 roku i 2 grudnia 2020 roku, co ujęto na kontach Wn130/Ma141. Zgodnie z definicją „dochodów otrzymanych” określoną w Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącą załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej - dochody otrzymane to kwoty dochodów otrzymanych na rachunek bankowy jednostki w okresie sprawozdawczym, pomniejszone o dokonane zwroty. Tym samym ewidencja rozliczenia inkasenta z uzyskanych przy pomocy terminala wpływów - Wn141/Ma221 jako dochodów otrzymanych była nieprawidłowa, ponieważ nie wpłynęły one jeszcze na rachunek bankowy jednostki. Z powyższego wynikało, że sprawozdanie Rb 27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, sporządzone za okres od początku roku do dnia 30 września 2020 roku, zostało sporządzone nieprawidłowo, gdyż wskazana kwota 858,18 zł na koniec III kwartału 2020 roku nie stanowiła jeszcze dochodów otrzymanych, jej wpływ do banku nastąpił dopiero w październiku 2020 roku.
7. Stwierdzono nieprawidłową ewidencję na koncie 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych. Opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ewidencjonowano na kontach Wn130/Ma221, z klasyfikacją budżetową - dział 756, rozdział 75618 i § 0480. Przypisu należności (Wn221/Ma720) jednostka dokonywała na koniec miesiąca. Kwestię opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.). Zgodnie z art. 11 ww. ustawy - w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Przedsiębiorcy, prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, są obowiązani do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim. Opłata wnoszona jest na rachunek gminy w każdym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem w trzech równych ratach w terminach do 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego lub jednorazowo w terminie do 31 stycznia danego roku kalendarzowego. Zatem istnieje dokument, który stanowi podstawę dokonania przypisu należności z tytułu opłat alkoholowych na dany okres sprawozdawczy.

W zakresie wykonywania budżetu

1. W uchwale Rady Gminy Wola Krzysztoporska nr XXVII/224/20 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2021 rok zaplanowano dochody ogółem w wysokości **66.419.240,00** zł oraz wydatki ogółem w kwocie **70.419.240,00** zł. Budżet na 2021 rok zakładał deficyt w wysokości 4.000.000,00 zł. Stwierdzono, że w uchwale budżetowej na 2021 rok nie zawarto postanowień dotyczących wysokości deficytu oraz źródeł jego finansowania. O wysokości planowanego deficytu można dopiero wyczytać z § 2 ust. 3 pkt 2 tej uchwały w którym zawarto zapis w następującym brzmieniu „Ustala się limity zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 8.500.053,60 zł zaciągniętych na: (...) sfinansowanie planowanego deficytu w wysokości 4.000.000,0 zł” oraz z § 10 „W zakresie wykonania budżetu upoważnia się Wójta do zaciągania w 2021 roku zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na (...) sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w wysokości 4.000.000,00 zł”.

Zgodnie z art. 212 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych - uchwała budżetowa określa kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

2. Stwierdzono, że Rada Gminy Wola Krzysztoporska w uchwale nr XV/125/19 z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2020 rok, oraz w uchwale nr XXVII/224/20 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2021 rok, ustalała odrębne limity zobowiązań z tytułu kosztów obsługi długu. Zauważyć należy, że z art. 91 ust.1 ustawy o finansach publicznych wynika, że suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust.1 pkt 2 ustawy, oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast zgodnie z art. 89 ustawy o finansach publicznych - jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na:

- pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów;
- wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W przepisach ustawy o finansach publicznych brak jest normy, która upoważniałaby organ stanowiący do ustanowienia **odrębnego limitu na koszty obsługi długu**. Przy ustalaniu limitu zobowiązań, które jednostka planuje zaciągnąć, koszty obsługi długu winny zawrzeć się w limitach z tytułów wskazanych w art. 89 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wieloletniej prognozy finansowej

Z danych ujętych w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej na 2021 rok i lata kolejne wynikało, że zarówno dochody bieżące jak i wydatki bieżące w latach 2022-2027 są niższe niż w 2021 roku. Znaczny spadek w 2022 roku przyjętych wartości nie został uwzględniony w ww. objaśnieniach. Brak było informacji w oparciu o jakie kryteria prognozowano dochody bieżące oraz wydatki bieżące w latach 2022-2027. Zgodnie z art. 226 ust.1 ustawy o finansach publicznych, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej:

- dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym na obsługę długu, gwarancje i poręczenia;
- dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży majątku, oraz wydatki majątkowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- wynik budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu;
- przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia;
- kwotę długu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób sfinansowania jego spłaty;
- relacje, o których mowa w art. 242-244, w tym informację o stopniu niezachowania tych relacji w przypadkach, o których mowa w art. 240a ust. 4 i 8 oraz art. 240b ustawy o finansach publicznych;
- kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia.

Natomiast zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy o finansach publicznych - do wieloletniej prognozy finansowej dołącza się objaśnienia przyjętych wartości.

W zakresie dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych

1. Podatnik o numerze konta (...) ³ zadeklarował w deklaracji za 2019 rok do opodatkowania grunt o powierzchni 24.8244 m², budynki o powierzchni 70.231 m² oraz budowle o wartości 22.596.277,23 zł oraz w deklaracji za 2020 rok grunty o powierzchni 24.8244 m², budynki o powierzchni 86.617,54 m² oraz budowle o wartości 22.596,277,00 zł.

Stwierdzono, że powierzchnia budynków zadeklarowana w deklaracji w 2020 roku przez podatnika była mniejsza niż wynikało to z przedłożonego do kontroli wydruku z ewidencji gruntów i budynków, gdzie łączna powierzchnia użytkowa wynosiła ok. 105.319,40 m². Z zawiadomienia z dnia 25 sierpnia 2020 roku o zmianie w ewidencji gruntów i budynków, przesłanego przez organ prowadzący ewidencję (data wpływu do Urzędu

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Gminy - 2 września 2020 roku) wynikało, że powierzchnia użytkowa budynku usytuowanego na działce (...) ⁴ wynosi 103.996,74 m², a powierzchnia zabudowy wynosi 68.173 m². Natomiast w zawiadomieniu o zmianie z dnia 21 grudnia 2020 roku (data wpływu 4 stycznia 2021 roku) wskazano, że powierzchnia zabudowy budynku wynosi 68.635 m² a powierzchnia użytkowa wynosi 103.996,74 m². Ponadto, z zawiadomienia wynikało również, że budynek został oddany do użytku w dniu 29 stycznia 2019 roku, a zatem podatnik winien zgłosić budynek do opodatkowania, o wskazanej powierzchni, w deklaracji na 2020 rok. Organ podatkowy pismem nr RPO.3120.8.59.2021 z dnia 29 marca 2021 roku wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień na piśmie w zakresie rozbieżności powierzchni użytkowej budynków zgłoszonych do opodatkowania w deklaracjach a danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków. Pismo zostało odebrane przez podatnika w dniu 13 kwietnia 2021 roku.

2. W przypadku podatnika nr (...) ⁵ stwierdzono, że od wpłaty dokonanej w dniu 6 marca 2020 roku z tytułu II raty i III raty podatku od nieruchomości za 2020 rok nie pobrano odsetek od **II raty w wysokości 776,00 zł**. Z wyjaśnień złożonych przez właściwego rzeczowo pracownika wynikało, że - wpłatę dokonaną w dniu 6 marca 2020 przez podatnika zaliczono na zaległość z tytułu I raty podatku od nieruchomości w wysokości 41.022,60 zł plus odsetki 314,00 zł oraz na zaległość z tytułu II raty podatku w wysokości 197.230,00 zł plus odsetki 776,00 zł, a nie tak jak wskazał podatnik na II i III ratę podatku od nieruchomości za 2020 rok. Następnie, w wyniku dokonanych przebiegowań na raty - zgodnie z żądaniem podatnika wskazanym w tytule przelewu - przez niedopatrzenie nie pobrano należnych odsetek w wysokości 776,00 zł.
3. Stwierdzono, że na karcie kontowej podatnika nr (...) ⁶, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, odnotowana była nadpłata w wysokości **197.447,89 zł**. Nadpłata powstała w wyniku dokonania przez podatnika wpłaty zaległego podatku w dniu 17 listopada 2021 roku oraz wpływu podatku w dniu 18 listopada 2020 roku z Urzędu Skarbowego na podstawie wystawionych tytułów wykonawczych z dnia 23 września 2020 roku SW/32/10690001/2020/9 i SW/32/10690001/2020/10 oraz wpłat dokonanych w dniu 30 listopada 2020 roku i 10 grudnia 2020 roku ze wskazaniem na ratę XII/2020.

Organ podatkowy wydał w dniu 1 grudnia 2020 roku postanowienie, w którym określił wysokość nadpłaty w kwocie 40.131,89 zł oraz wyznaczył

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

stronie 7-dniowy termin do zapoznania się z zebrany materiał dowodowy (pismo zostało odebrane w dniu 8 grudnia 2020 roku). W trakcie postępowania podatnik dokonał wpłaty podatku od nieruchomości z przeznaczeniem na ratę XII/2020 w wysokości 157.346,00 zł, wskutek czego organ podatkowy wydał kolejną rozstrzygnięcie w dniu 28 grudnia 2020 roku określając wysokość nadpłaty z tytułu podatku od nieruchomości na łączną kwotę 197.477,89 zł (pismo zostało odebrane w dniu 4 stycznia 2021 roku). W dniu 1 lutego 2021 roku wydane zostało postanowienie, w którym powstałą nadpłatę zaliczono na poczet bieżących należności, tj. I raty podatku za 2021 rok w wysokości 197.130,00 zł oraz części II raty 2021 roku w wysokości 247,89 zł.

Nadpłaty stwierdzono również na kartach kontowych podatników o numerach (...) ⁷ w 2019 i w 2020 roku. Podatnik nr (...) ⁸ – nadpłata w wysokości 9,02 zł, podatnik nr (...) ⁹ - nadpłata w wysokości 88,00 zł. W przypadku tych podatników nie wydano postanowień o zaliczeniu nadpłaty na poczet zaległości bądź bieżących należności, nadpłaty nie zostały również zwrócone podatnikom. Łącznie nadpłaty w podatku od nieruchomości na koniec 2020 roku wynosiły 201.109,36 zł.

Zgodnie z art 76 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.) - nadpłaty wraz z ich oprocentowaniem podlegają zaliczeniu z urzędu na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, odsetek za zwłokę od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek, kosztów upomnienia oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku podlegają zwrotowi z urzędu, chyba że podatnik złoży wniosek o zaliczenie nadpłaty w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych.

4. Podatnik dla którego prowadzone są dwa konta podatkowe (...) ¹⁰ prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wydobywania kopalin. Na koncie podatkowym o numerze (...) ¹¹ zaewidencjonowano decyzję w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości za grunty obejmujące części działek o numerach

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

(...)¹² o łącznej powierzchni 3,7686 ha i budowie, a na koncie o numerze (...)¹³ zaewidencjonowano decyzję w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego za grunty o powierzchni 29,0589 ha – podatek rolny i grunty o powierzchni - 475 m² – podatek od nieruchomości. Z danych z ewidencji gruntów i budynków wynikało, że podatnik jest właścicielem (własność małżonków) działek o łącznej powierzchni 32,8275 ha.

Na podstawie ogólnodostępnych map na stronie www.geoportal.pl, stwierdzono że cała powierzchnia działek o nr (...)¹⁴ - 3,2548 ha (32.548 m²) oraz (...)¹⁵ - 2,2867ha (22.867 m²) jest zajęta na prowadzenie działalności wydobywczej. Zatem, powierzchnia na której podatnik prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wydobycia kopalin wynosi ok. **55.415 m²** i znacznie przekracza powierzchnie wykazaną w informacji dotyczącej podatku od nieruchomości- 3,7686 ha (37.686 m²).

Pozostałe działki o numerach (...)¹⁶, były objęte koncesjami na wydobycie piasku wydanymi przez Starostę Powiatu Piotrkowskiego. Koncesje te wygasły na mocy decyzji Starosty Piotrkowskiego: z dnia 18 lipca 2017 roku (...)¹⁷. Jednocześnie, w decyzjach zobowiązano przedsiębiorcę do wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska związanych z likwidacją zakładu górniczego na podstawie art. 39 ust. 1 w związku z art. 129 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze. W dniu 13 lipca 2020 roku została wydana przez Starostę Piotrkowskiego decyzja nr GBR.6122.1.2020.HR o zakończeniu rekultywacji gruntu ze złoża (...)¹⁸. Decyzja stała się ostateczna w dniu 31 lipca 2020 roku.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Organ podatkowy dokonał oględzin działki nr (...) ¹⁹, a z protokołu przedłożonego kontrolującym wynikało, iż na działce nie jest prowadzona działalność w zakresie wydobycia piasku, a działka jest porośnięta trawą i drzewami. Natomiast działki gruntowe oznaczone nr (...) ²⁰ nie były objęte decyzją o zakończeniu rekultywacji.

Należy zauważyć, że zaprzestanie wydobycia kopalin nie zwalnia właściciela gruntu z obowiązku płacenia podatku od nieruchomości według stawek przewidzianych dla działalności gospodarczej do czasu zakończenia rekultywacji gruntu (uprawomocnienia się decyzji o zakończeniu rekultywacji gruntów). Stanowisko powyższe zostało wyrażone m.in. w orzecznictwie sądów administracyjnych, np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 2 lutego 2018 roku I SA/Łd 1082/17 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2017 roku I SA/Wr 222/17. Z wyroków wynika, że grunty poddane procesowi rekultywacji są gruntami zajętymi na prowadzenie działalności gospodarczej, ponieważ czynności rekultywacyjne stają się częścią składową działalności gospodarczej w zakresie wydobywania kopalin od chwili uzyskania koncesji. Oznacza to, że do czasu zakończenia rekultywacji, stwierdzonej decyzją właściwego organu administracji, grunty objęte rekultywacją są nie tylko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, ale także gruntami faktycznie zajętymi na jej prowadzenie. Zatem w świetle wyżej zaprezentowanych stanowisk należy stwierdzić, że każdy grunt z którego wydobywano kopalinę (zarówno ten objęty działaniami rekultywacyjnymi jak i ten, na którym nie prowadzi się działań rekultywacyjnych) winien być opodatkowany jako grunt zajęty na prowadzenie działalności gospodarczej najwyższymi stawkami. Zatem, w powyższym przypadku organ podatkowy winien zweryfikować powierzchnię gruntu zajętą pod działalność w zakresie wydobycia kopalin.

5. Podatnik nr (...) ²¹ nabył w dniu 3 września 2019 roku działkę (...) ²² o powierzchni 0,1221 ha. Informacja ze Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Trybunalskim wpłynęła do Urzędu Gminy Wola Krzysztoporska w dniu **16 września 2019** roku. Zgodnie z art. 6 ust 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.) - osoby fizyczne, z zastrzeżeniem ust. 11, są obowiązane

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3 ustawy. Organ podatkowy pomimo wiedzy o nabyciu działki (informacja o nabyciu z dnia 16 września 2019 roku) nie wezwał podatnika do złożenia informacji podatkowej w sprawie podatku od nieruchomości, na podstawie art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa, stosownie do którego - organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. Podatnik złożył informację dopiero w dniu 14 listopada 2019 roku.

6. Stwierdzono przypadki składania deklaracji lub ich korekt na podatek od środków transportowych z naruszeniem przepisów art. 9 ust.6 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Nieprawidłowości w powyższym zakresie dotyczyły m.in.:

- podatnika o numerze konta podatkowego (...) ²³, który zbył pojazd w dniu 16 czerwca 2020 roku, a korektę deklaracji złożył w dniu 14 lipca 2020 roku. Z kolei inny pojazd został wyrejestrowany w dniu 25 czerwca 2020 roku, a korektę deklaracji podatnik złożył w dniu 14 lipca 2020 roku;

- podatnika o numerze konta podatkowego (...) ²⁴, który złożył deklarację na podatek od środków transportowych wg stanu na dzień 1 stycznia 2020 roku, w dniu 27 listopada 2020 roku. W przypadku pojazdów nabywanych w ciągu 2020 roku deklaracje składane były przez podatnika w terminach: pojazd o nr. Rej. EWI..., nabyty w dniu 16 marca 2020 roku, a deklaracja złożona w dniu 16 grudnia 2020 roku; pojazd o nr. rej. EWI... nabyty w dniu 16 marca 2020 roku, a deklaracja złożona w dniu 16 grudnia 2020 roku; pojazd o nr. rej. EWI... nabyty w dniu 30 kwietnia 2020 roku, deklaracja złożona w dniu 16 grudnia 2020 roku; pojazd o nr. rej. EWI.... nabyty w dniu 29 maja 2020 roku, deklaracja złożona w dniu 16 grudnia 2020 roku; pojazd o nr. rej. EWI... nabyty w dniu 9 października 2020 roku - deklaracja złożona w dniu 31 grudnia 2020 roku; pojazd o nr. rej. EWI... nabyty w dniu 9 października 2020 roku, a deklaracja złożona w dniu 31 grudnia 2020 roku.

Z treści powołanych wyżej przepisów wynikało, iż podmioty – osoby fizyczne i prawne – są obowiązane składać w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku oraz

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności.

Stwierdzono, iż organ podatkowy nie wezwał podatników do złożenia deklaracji na 2020 rok, na podstawie art. 272 pkt 1 oraz art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Zgodnie z ww. przepisami - organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających mających na celu sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz mogą żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

Konsekwencją braku złożenia deklaracji po wezwaniu organu podatkowego powinno być wszczęcie postępowania na podstawie art. 165 Ordynacji podatkowej, w celu wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego, zgodnie z art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej. Stosownie do art. 21 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa - jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji - wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego.

W zakresie dochodów z majątku

1. Sprzedaży lokalu mieszkalnego położonego w Woli Krzysztoporskiej przy ul. Kościuszki 13 dokonano w oparciu niezgodne z przepisami postanowienia uchwały nr XXX/164/98 Rady Gminy Wola Krzysztoporska z dnia 9 lutego 1998 roku w sprawie sprzedaży w drodze bezprzetargowej lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność gminy Wola Krzysztoporska, ulg od ceny sprzedaży tych lokali oraz stawek oprocentowania w razie rozłożenia na raty ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego. W uchwale wskazano, że cenę sprzedaży lokali mieszkalnych obniża się od 30% do 90% w razie jednorazowej wpłaty. Wysokość bonifikaty ustali dla każdego budynku odrębnie zarząd gminy, biorąc pod uwagę jego stan techniczny. Obniżono o 30% cenę sprzedaży lokalu mieszkalnego ustaloną w drodze bezprzetargowej w przypadku jednorazowej wpłaty całej kwoty przed podpisaniem aktu notarialnego. Uchwała była wielokrotnie zmieniana, m.in. uchwałą nr XLV/297/2005 Rady Gminy Wola Krzysztoporska z dnia 29 grudnia 2005 roku, w której zmieniono warunki udzielenia bonifikaty: cenę sprzedaży obniża się o 80% w przypadku jednorazowej wpłaty całej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego ceny sprzedaży jeszcze przed podpisaniem aktu notarialnego, nabywcom którzy przy sprzedaży lokalu zrzekną się żądania waloryzacji kaucji mieszkaniowej.

Stosownie do art. 36 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 611 ze zm.) - kaucja wpłacona przez najemcę przed dniem 12 listopada 1994 roku, pomniejszona o ewentualne należności wynajmującego z tytułu najmu, podlega zwrotowi w ciągu miesiąca od dnia opróżnienia lokalu lub nabycia jego własności przez

najemcę. Kaucja wpłacona przez najemcę w okresie obowiązywania ustawy, o której mowa w art. 39, podlega zwrotowi w zwaloryzowanej kwocie odpowiadającej przyjętemu przy jej wpłaceniu procentowi wartości odtworzeniowej lokalu obowiązującej w dniu jej zwrotu, w terminie określonym w ust. 1. Zwrócona kwota nie może być jednak niższa od kwoty kaucji wpłaconej przez najemcę.

Żaden z przepisów prawa nie upoważnia Rady Gminy do ustalenia, że bonifikata przysługuje, jeśli nabywca zrzeknie się żądania waloryzacji kaucji mieszkaniowej czy w ogóle zwrotu tej kaucji. Wspomniany art. 36 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, również nie daje radzie gminy upoważnienia do ustalania kwestii związanych z kaucją mieszkaniową.

Co więcej, postanowienia uchwały Rady Gminy, jak również zapisy w protokole z rokowań, wskazują że nabywca ze względu na uzyskaną bonifikatę przy sprzedaży mieszkania najemca zrzeka się żądania waloryzacji kaucji mieszkaniowej. Nie oznacza to, że kupujący zrzeka się zwrotu wpłaconej kaucji mieszkaniowej, zrzeka się jedynie waloryzacji tej kaucji. Wpłacona przez nabywcę kwota winna być zatem zwrócona, stosownie do art. 36 ust. 1 ww. ustawy - w ciągu miesiąca od nabycia lokalu przez najemcę. Jednostka jednak nie wypełniła tego obowiązku.

2. W dniu 2 stycznia 2020 roku zarządzeniem nr 1/20 Wójt Gminy Wola Krzysztoporska ogłosił wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy, który nie spełniał wymogów ustawowych co do treści takiego dokumentu. Wykaz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy na okres 21 dni, a także podano do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu Gminy i w BIP oraz w prasie lokalnej, a także na tablicy ogłoszeń sołectwa. W myśl art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1899) - w wykazie określa się odpowiednio: oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości; powierzchnię nieruchomości; opis nieruchomości; przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania; termin zagospodarowania nieruchomości; cenę nieruchomości; wysokość stawek procentowych opłat z tytułu użytkowania wieczystego; wysokość opłat z tytułu użytkowania, najmu lub dzierżawy; terminy wnoszenia opłat; zasady aktualizacji opłat; informacje o przeznaczeniu do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie; termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy. W przedmiotowym wykazie brakowało wskazania terminu wnoszenia opłat oraz zasad ich aktualizacji.
3. Stwierdzono niezgodne z przepisami zapisy w umowie najmu lokalu użytkowego w budynku Szkoły Podstawowej w Bujnach. W § 2 pkt 11 umowy wskazano, że w przypadku opóźnienia w zapłacie czynszu Najemca wyraża zgodę na potrącenie z należnej mu dotacji na prowadzenie Przedszkola, przyznanej na podstawie art. 90 ustawy o systemie oświaty, wiarytelności Gminy Wola Krzysztoporska z tytułu zaległego czynszu i opłat niezależnych od właściciela. Zaznaczyć należy, iż art. 90 ww. ustawy utracił moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 2017 roku. Od 1 stycznia 2018 roku dotacje na prowadzenie jednostek oświatowych przyznaje się na podstawie

przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2029 ze zm.). Wskazany zapis umowy nie ma podstawy prawnej. W myśl art. 498 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.) - gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Ustawodawca nie przewidział jednak możliwości potrącenia, o której mowa w powołanym wyżej art. 498 ustawy Kodeks cywilny w zakresie roszczeń z tytułu udzielanych dotacji, ponieważ są nie wynikają one ze stosunków cywilnoprawnych, ale ze stosunków publicznoprawnych. W wyroku z dnia 12 czerwca 2012 roku, sygn. I SA/Kr271/12 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie wskazał, że instytucja potrącenia nie jest dopuszczalna do zastosowania w relacji do stosunków publicznoprawnych, które zachodzą pomiędzy dotującym a beneficjentem dotacji. Ustawa o finansach publicznych przewiduje w art. 60 - 63 instytucję potrącenia, jednak ustawodawca ograniczył możliwość stosowania potrącenia wyłącznie do wymienionych zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, jako dłużnika. Zobowiązania te nie obejmują zobowiązań z tytułu należnych dotacji. Z analizy konta analitycznego najemcy wynikało, że w 2020 roku dokonano potrąceń na kwotę 123.702,02 zł, co przedstawiono w tabeli poniżej:

Miesiąc 2020	Dotacja	Termin ustawowy	Termin faktyczny	Czynsz- potrącenie	Termin umowny	Data potrącenia
Grudzień 2019				9 818,92	31.12.2019	15.01.2020
Styczeń	37 335,48	20.01.2020	15.01.2020	8 384,04	31.01.2020	19.02.2020
Luty	37 335,48	29.02.2020	19.02.2020	10 415,34	29.02.2020	16.03.2020
Marzec	36 617,49	31.03.2020	16.03.2000	18 585,64	31.03.2020	24.04.2020
Kwiecień	36 617,49	30.04.2000	24.04.2020	10 780,56	30.04.2000	15.05.2020
Maj	36 617,49	31.05.2020	15.05.2020	0,00	31.05.2020	
Czerwiec	33 027,54	30.06.2020	08.06.2020	9 570,98	30.06.2020	08.07.2020
Lipiec	133 820,95	31.07.2020	08.07.2020	9 287,57	31.07.2020	11.08.2020
Sierpień	37 792,91	31.08.2020	11.08.2020	9 598,35	31.08.2020	11.09.2020
Wrzesień	50 050,07	30.09.2020	11.09.2020	9 399,00	30.09.2020	15.10.2020
Październik	51 071,50	31.10.2020	15.10.2020	18 598,11	31.10.2020	03.12.2020
Listopad	37 537,43	30.11.2020	03.12.2020		30.11.2020	03.12.2020
Grudzień	37 537,43	15.12.2020	10.12.2020	9 263,51	31.12.2020	10.12.2020
Razem	565 361,26			123 702,02		

W 2019 roku kwota potrąceń dotacji na poczet czynszu najmu lokalu użytkowego wyniosła 110.623,15 zł. Razem rok 2019 i 2020: 234.325,17 zł.

W zakresie dotacji udzielonych z budżetu

1. W zakresie zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków stwierdzono, że Rada Gminy w Woli Krzysztoporskiej podjęła uchwałę nr XLVII/402/14 z dnia 2 października 2014 roku w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków. W uchwale Rada Gminy ustaliła regulamin udzielania dotacji na wskazane powyżej cele. Załącznik nr 1 do ww. uchwały stanowił „Regulamin określający zasady udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków, niestanowiących własności Gminy Wola Krzysztoporska”. W uchwale wskazano, iż dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków może obejmować nakłady na zadania wskazane w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
2. Stwierdzono, że Gmina Wola Krzysztoporska w kontrolowanym okresie udzieliła dwóch dotacji celowych na roboty budowlane przy zabytkach, niezgodnie z przepisami art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.), w myśl którego - dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale w zw. z art. 6 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.), stosownie do którego - do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.

Uchwałą nr IV/35/19 z dnia 19 lutego 2019 roku w sprawie udzielenia Parafii Rzymskokatolickiej Św. Wojciecha w Krzepczowie dotacji celowej na roboty budowlane przeprowadzone w zabytkowym kościele Św. Wojciecha w Krzepczowie, Rada Gminy Wola Krzysztoporska przyznała Parafii dotację celową w kwocie 25.000,00 zł. Kościół ten znajduje się jednak na terenie Gminy Grabica. W dniu 6 marca 2019 roku Wójt Gminy Wola Krzysztoporska zawarł umowę nr 82/2019 z Parafią Rzymskokatolicką Św. Wojciecha w Krzepczowie. Przedmiotem umowy było dofinansowanie w wysokości 25.000,00 zł do zadania obejmującego wykonanie i montaż trzech witraży okiennych nawiązujących do pozostałych elementów budynku zabytkowego Kościoła pod wezwaniem Św. Wojciecha w Krzepczowie. Termin realizacji zadania określono do dnia 30 września 2019 roku. Sprawozdanie z wykonania prac, na które została udzielona dotacja Parafia złożyła w dniu 1 października 2019 roku. Do sprawozdania dołączono wymagane dokumenty.

Jednostka przekazała kwotę dotacji 25.000,00 zł na wskazany w umowie rachunek bankowy w dniu 15 października 2019 roku.

Uchwałą nr IV/36/19 z dnia 19 lutego 2019 roku w sprawie udzielenia Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Przenajświętszej Trójcy w Bogdanowie dotacji celowej na roboty budowlane przeprowadzone w zabytkowym kościele p.w. Św. Rocha w Postękalicach, Rada Gminy Wola Krzysztoporska na

podstawie wniosku z dnia 30 października 2018 roku przyznała Parafii dotację w kwocie 50.000,00 zł. Kościół w Postękalicach znajduje się jednak na terenie Gminy Bełchatów.

W dniu 16 września 2019 roku Wójt Gminy Wola Krzysztoporska podpisał umowę nr 368/2019 z Parafią Katolicką p.w. Św. Trójcy Przenajświętszej w Bogdanowie, której przedmiotem było dofinansowanie zadania obejmującego wykonanie prac konserwatorskich oraz robót budowlanych w budynku Kościoła w Postękalicach, w kwocie 50.000,00 zł. Sprawozdanie z wykonanych prac wraz z pozostałymi dokumentami wskazanymi w umowie Parafia złożyła w Urzędzie Gminy w Woli Krzysztoporskiej w dniu 2 grudnia 2019 roku. Jednostka przekazała środki w wysokości 50.000,00 zł na wskazany w umowie rachunek bankowy w dniu 6 grudnia 2019 roku.

Opisane dotacje celowe w kwotach kolejno 25.000,00 zł i 50.000,00 zł udzielone Parafii Rzymskokatolickiej Św. Wojciecha w Krzepczowie i Parafii Rzymskokatolickiej w Bogdanowie z przeznaczeniem na roboty budowlane przeprowadzone w zabytkowych kościołach w Krzepczowie i w Postękalicach, zostały udzielone z naruszeniem art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w zw. z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym, ponieważ wskazane zabytki nie znajdują się na terenie kontrolowanej gminy Wola Krzysztoporska, lecz na terenie gmin: Grabica i Bełchatów.

Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 3 lipca 2020 roku, III SA/Po 261/20, w sprawie - czy gmina może w trybie uchwały podjętej na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami udzielić dotacji na prace przy zabytku znajdującym się poza terenem tej gminy, stwierdził że „...uchwała podjęta na podstawie art. 81 ust. 1 ww. ustawy nie może być podstawą prawną dofinansowania prac przy zabytku znajdującym się na terenie innej gminy. Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy - w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Zgodnie natomiast z art. 82 ust. 2 ustawy - dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru jest zadaniem z zakresu administracji publicznej. W rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt 1 tej ustawy). W myśl art. 8 ust. 1 ustawy - wojewódzki konserwator zabytków prowadzi rejestr zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa. Zgodnie natomiast z art. 22 ust. 4-5 ustawy - gminna ewidencja zabytków jest to zbiór kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, prowadzony przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i powinny w niej być ujęte: 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków; 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków; 3) inne zabytki

nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W myśl art. 6 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym - do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów; jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w sprawach publicznych o znaczeniu lokalnym należy do gminy. Przykładowy katalog zadań należących do samorządu gminnego znajduje się w art. 7 ust. 1 ustawy, zgodnie z pkt 9 tego ustępu, zadania własne obejmują sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Wobec brzmienia przywołanych przepisów Sąd uznał, że ustawodawca przewiduje udzielanie dotacji przez wszystkie szczeble jednostek samorządu terytorialnego na zasadach ustalonych przez odpowiednie organy stanowiące, że na poszczególny zabytek znajdujący się na terenie danej gminy można otrzymać dotację zarówno z budżetu gminy, powiatu jak i województwa. W ocenie Sądu, wykładnia przywołanych przepisów każe stwierdzić, że zadania własne gminy ograniczają się do zadań o znaczeniu lokalnym tj. zadań realizowanych na terenie danej gminy”.

W zakresie udzielonych dotacji oświatowych

1. Na koniec roku 2020 zł na saldzie konta 224 - Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich, widniała m.in. kwota 85.870,50 zł dotycząca nierozliczonej dotacji udzielonej na rzecz przedszkola niepublicznego prowadzonego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Gomulinie, znajdującego się na terenie gminy Wola Krzysztoporska. W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - wskazano, że rozliczone i przypisane do zwrotu dotacje, które organ dotujący zalicza do dochodów budżetowych, są ujmowane na koncie 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych. Powyższej kwoty (85.870,50 zł) nie wykazano w żadnym sprawozdaniu budżetowym, czym naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, gdzie w § 9 wskazano, iż kierownicy jednostek, kierownicy jednostek obsługujących i naczelnicy urzędów skarbowych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej²⁵.

²⁵ Kwoty nierozliczonych dotacji zostały ujęte także ewidencji analitycznej konta 224 dla innych dotowanych przedszkoli (łącznie kwota 229.241 zł). Należności te widniały jedynie na saldzie Wn konta 224, co wykazano w bilansie Urzędu Gminy w Woli Krzysztoporskiej. Tym samym należności jednostki w sprawozdaniach Rb 27S, jak i w Rb N za rok 2020, zostały zaniżone o kwotę 229.241,84 zł – w stosunku do danych wynikających z ewidencji.

Pismem z dnia 18 listopada 2020 roku jednostka poinformowała Niepubliczne Przedszkole Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Gomulinie, iż w związku z aktualizacją podstawowej kwoty dotacji w listopadzie 2020 roku kwota dotacji na dziecko wynosi 833,52 zł. Dotychczasowa kwota wynosiła – po aktualizacji w czerwcu 2020 roku - 1.021,43 zł na dziecko, którą wypłacano w okresie od stycznia 2020 roku do października 2020 roku, co dało łącznie 500.500,70 zł. Zgodnie z obowiązującą kwotą (833,52 zł na dziecko) dotacja za wskazany okres winna wynieść 408.424,80 zł. Zatem kwotę 92.075,90 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy wypłaconą a należną kwotą dotacji, jednostka zaewidencjonowała jako podlegającą zwrotowi do budżetu Gminy Wola Krzysztoporska. Dotacja za listopad wyliczona została według zaktualizowanej kwoty PKD – 833,52 zł x 46 dzieci = 38.341,92 zł.

Zgodnie z art. 43 ust. 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych - jeżeli wysokość dotacji, o której mowa w art. 15-21, art. 25 ust. 1-4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28-30, art. 31 ust. 1, art. 40 i art. 41, uległa zmianie, suma kolejnych przekazywanych części dotacji odpowiednio na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego, poczynwszy od pierwszego dnia obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji, stanowi różnicę pomiędzy wysokością dotacji, o której mowa odpowiednio w art. 15-21, art. 25 ust. 1-4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28-30, art. 31 ust. 1, art. 40 i art. 41, według stanu na pierwszy dzień obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji, a sumą części dotacji przekazanych odpowiednio na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego od początku roku budżetowego do dnia poprzedzającego pierwszy dzień obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji.

Dalej, w art. 43 ust. 5 ww. ustawy, wskazano że średnia arytmetyczna kolejnych przekazywanych części dotacji odpowiednio na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego, poczynwszy od pierwszego dnia obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji, może zwiększyć się maksymalnie o 50% albo zmniejszyć się maksymalnie o 25% średniej arytmetycznej części dotacji przekazanych odpowiednio na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego od początku roku budżetowego do dnia poprzedzającego pierwszy dzień obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji.

Na tej podstawie w związku ze znaczną kwotą podlegającą zwrotowi – 92.075,90 zł, kwota dotacji za listopad i grudzień została przez jednostkę obniżona do maksymalnego dopuszczalnego ustawą poziomu z 833,52 zł do kwoty 766,07 zł na dziecko. Z powyższego wynikało, że dotacja za listopad wyniosła: 766,07 zł x 46 dzieci = 35.239,22 zł i grudzień: 766,07 zł x 46 dzieci = 35.239,22 zł. Tym samym – wg jednostki - po potrąceniu kwoty dotacji o dopuszczalne kwoty wysokość dotacji podlegająca zwrotowi za 2020 rok przez Przedszkole to 85.870,50 zł.

Zaznaczyć jednak należy, że przepisy art. 43 ust. 5 ustawy o finansowaniu

zadań oświatowych odnoszą się do maksymalnego zwiększenia/zmniejszenia części kwoty dotacji po aktualizacji. Ustawodawca nie przewidział w tym miejscu żadnego innego mechanizmu skutkującego obliczeniem dotacji jako pobranej w nadmiernej wysokości. Zmniejszenie kwoty dotacji (w ujęciu rocznym) w wyniku jej aktualizacji uwzględnia mechanizm opisany w art. 43 ust.4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, z zastrzeżeniem art. 43 ust.5 ustawy. Wpisany w ten mechanizm swoisty zwrot nadpłaconej dotacji wskutek zmniejszenia przekazywanych po aktualizacji kwot części dotacji został ograniczony do 25% średniej arytmetycznej części dotacji przekazanych odpowiednio na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego od początku roku budżetowego do dnia poprzedzającego pierwszy dzień obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji.

Zatem ustawodawca w sposób świadomy założył (poprzez wskazany limit zmniejszenia), że nie narusza prawa sytuacja, w której nie nastąpi pełne rozliczenie „nadpłaconej” – według stanu po aktualizacji – kwoty dotacji.

2. Stwierdzono naruszenie ustawowego terminu przekazania dotacji dla Niepublicznego Przedszkola w Gomulinie, udzielonej na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Zgodnie z art. 34 ww. ustawy - dotacja przekazywana jest w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca, z tym że części za styczeń i za grudzień są przekazywane w terminie odpowiednio do dnia 20 stycznia oraz do dnia 15 grudnia roku budżetowego. Ustalono, że część dotacji za listopad została przekazana z naruszeniem ustawowego terminu – zamiast do dnia 30 listopada 2020 roku, przelewu dokonano w dniu 3 grudnia 2020 roku.

W zakresie planowania nakładów na wydatki inwestycyjne oraz limitu zobowiązań w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do wieloletniej prognozy finansowej.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2020 roku na realizację przedsięwzięcia pn. *Budowa gminnych budynków mieszkalnych* Gmina Wola Krzysztoporska zaciągnęła zobowiązania poprzez zawarcie umów: z wykonawcą robót nr 78/2020 z dnia 20 lutego 2020 roku na kwotę – 4.730.670,64 zł brutto i z inspektorem nadzoru inwestorskiego nr 60/2020 z dnia 21 lutego 2020 roku na kwotę 57.687,00 zł brutto (łącznie 4.788.348,64 zł). Pomimo zaciągnięcia powyższych zobowiązań w 2020 roku, kwota limitu zobowiązań na przedmiotowe zadanie wskazana w wykazie przedsięwzięć do uchwały Rady Gminy nr XXVII/223/20 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na 2021 rok i lata następne, nie została ustalona w sposób prawidłowy, uwzględniający kwotę zaciągniętych w 2020 roku zobowiązań. Należy wskazać, że zgodnie z wykazem przedsięwzięć, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Gminy nr XXVII/223/2020 w sprawie uchwalenia WPF - łączne nakłady na realizację zadania wykazane zostały w kwocie 5.114.000,00 zł; według zawartych umów zobowiązania zaciągnięte na ten cel w 2020 roku wynosiły łącznie 4.788.348,64 zł. Zatem limit zobowiązań dla lat 2021-2022, tj. w przewidywanym okresie realizacji zadania wynosił - 325.651,36 zł, a nie jak to ujęto w wykazie przedsięwzięć do uchwały nr XXVII/223/2020 – 3.140.000,00 zł. Wskazać należy, że limit zobowiązań, o którym stanowi art. 226 ust. 3 pkt 5 ustawy o finansach

publicznych, wynika z uprawnienia organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia. Kwota, na którą można zaciągać zobowiązania, ulega pomniejszeniu o kwotę zobowiązań zaciągniętych w ramach ustalonego limitu dla przedsięwzięcia w poprzednich latach.

Odpowiedzialność za ujawnione naruszenia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Gminy Wola Krzysztoporska w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić prawidłową identyfikację poszczególnych źródeł przychodów wykazywanych w sprawozdaniu Rb-NDS (pozycja wykonanie), na podstawie rozliczenia przepływów pieniężnych w ramach budżetów lat ubiegłych, przestrzegając § 12 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
2. Urządzenia księgowe prowadzić w sposób umożliwiający uzyskanie pełnych danych pochodzących ze wszystkich dzienników częściowych (rejestrów), bez konieczności każdorazowego wskazywania źródła danych.
3. Zapewnić sporządzanie sprawozdania Rb-ST, zgodnie z regułami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
4. Zapewnić prowadzenie ewidencji na koncie 909 - Rozliczenia międzyokresowe, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegając również przepisów art. 6 ust.1 i art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
5. Przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami

Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie prowadzenia ewidencji na kontach rozrachunkowych zespołu 2.

6. Zapewnić rozliczanie środków trwałych w budowie, ewidencjonowanych na koncie 080, w sytuacji zakończenia zadania inwestycyjnego i powstania środka trwałego – zgodnie z cechami wskazanymi w art. 3 ust.1 pkt 15 ustawy o rachunkowości. Środki trwałe ewidencjonować na kocie 011, przestrzegając art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
7. Zapewnić prawidłową ewidencję „dochodów wykonanych” i „dochodów otrzymanych”, zgodnie z ich definicjami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
8. W uchwale budżetowej wskazywać kwotę deficytu budżetu i źródła jego sfinansowania, zgodnie z wymogami określonymi w art. 212 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
9. Zaniechać ustalania w uchwale budżetowej odrębnego limitu w zakresie wydatków na obsługę długu, z uwagi na brak podstawy prawnej dla wyodrębnienia wskazanego limitu. Limity na koszty obsługi długu w uchwale budżetowej, zawierać w poszczególnych limitach dotyczących tytułów dłużnych wskazanych w art. 89 ust. 1 i w art. 90 ustawy o finansach publicznych.
10. Zapewnić realistyczne prognozowanie wielkości ujętych w wieloletniej prognozie finansowej, zachowując wymogi zawarte w art. 226 ust.1 ustawy o finansach publicznych, oraz wskazywać w objaśnieniach uzasadnienie dla prognozowanych w WPF wartości.
11. Wyjaśnić prawidłowość opodatkowania podatników, o których mowa w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Poinformować Izbę o działaniach podjętych przez organ podatkowy w stosunku do ww. podatników, jak również o dokumentach, które w wyniku działań organu podatkowego zostały złożone przez podatników, jak również o ewentualnych wpłatach z tytułu podatków. Szczególnie starannie dokonać analizy opodatkowania gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej związanej z wydobyciem kopalin.
12. Od nieterminowych wpłat podatków pobierać odsetki, o których mowa w art. 53 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Stosować art. 55 § 2 ww. ustawy, zgodnie z którym - jeżeli dokonana wpłata nie pokrywa kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, wpłatę tę zalicza się proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę.
13. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy Ordynacja podatkowa określających obowiązki organu podatkowego w zakresie stwierdzonych na kontach podatników nadpłat.
14. Zapewnić stosowanie art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym - organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do

ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

15. Dokonać analizy uchwały nr XXX/164/98 Rady Gminy Wola Krzysztoporska z dnia 9 lutego 1998 roku w sprawie sprzedaży w drodze bezprzetargowej lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność gminy Wola Krzysztoporska, ulg od ceny sprzedaży tych lokali oraz stawek oprocentowania w razie rozłożenia na raty ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego – z punktu widzenia regulacji zawartej w art. 36 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Podjąć ewentualnie czynności w celu dokonania stosownych zmian w ww. uchwale.
16. Sporządzając i poddając do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę zamieszczać w nim niezbędne elementy treściowe wskazane w art. 35 ust.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
17. Zapewnić, by w umowach najmu nie zamieszczać zapisów niezgodnych z przepisami prawa w zakresie potrącania należności Gminy z tytułu czynszu najmu i z tytułu innych należności przysługujących Gminie na mocy zawartej umowy z należnościami najemcy wynikającymi ze stosunków publicznoprawnych (w szczególności rozszczenie o przekazanie dotacji z budżetu na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych).
18. Dokonać analizy istnienia podstawy prawnej dla zaewidencjonowanych należności z tytułu nadpłaconych dotacji na rzecz przedszkoli (czyli pobranych przez przedszkola w nadmiernej wysokości), mając na względzie zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego uwagi dotyczące reguł wynikających z art. 43 ust.4 i 5 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.
19. Przestrzegać art. 34 ust.1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, określającego terminy przekazywania części dotacji na rzecz dotowanych jednostek oświatowych.
20. Udzielając dotacji na zadania związane z ochroną zabytków, na podstawie uchwały podjętej przez Radę Gminy (art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami), przestrzegać art. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, wyznaczającego terytorialne granice aktywności gminy w zakresie wykonywania zadań publicznych.
21. W kolejnym roku realizacji przedsięwzięcia wieloletniego określać limit zobowiązań w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej uwzględniając zobowiązania zaciągnięte w latach poprzednich.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Wola Krzysztoporska
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wola Krzysztoporska
3. aa

